

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Miljø- og Fødevarerministeriet
Kystdirektoratet, Kystzoneforvaltning
kdi@kyst.dk

Charlottenborg den 20. januar 2021

Hørings svar til Miljøkonsekvensrapporten for kystbeskyttelse af Lønstrup

I Akademiraadet er vi optaget af, hvordan byernes beskyttelse mod kysterosion tegner sig æstetisk i de landskabelige og byplanmæssige hovedtræk. Vi har derfor fulgt kystsikringsproblematikken tæt igennem en årrække.

Mange af de arealer, der i dag ønskes sikret, er kystbyer og bebyggelser, især sommerhuse, i områder nær kyststrækninger. Disse kyststrækninger er ofte naturlige erosionskyster, og har derfor altid været underlagt naturlig forandring. Med klimatiske forandringer med øgede vandstande og storme, der tiltager i hyppighed og styrke, må det forventes, at kysterne på sigt udsættes for øget pres.

Der er med andre ord en ny logik på vej mellem land og vand, hvor eksisterende værdier ønskes beskyttet mod både den velkendte erosionsdynamik og nye vandstande, hvilket giver signifikante visuelle påvirkninger af kystbyerne og de åbne kyststrækninger. Det er en for Danmark historisk velkendt problemstilling, der – i kølvandet på de senere års bevågenhed omkring globale klimaforandringer – er blevet en national udfordring, som omfatter de fleste kystbeliggende byer, sommerhusgrunde og kystforlande. En problemstilling, der kun vil tage til med tiden, og som derfor er et presserende anliggende for os alle.

Det kalder på indgreb, der løses med en offentlig indsats og med løsningsmodeller, der har samme skala som selve udfordringen. Vi vil derfor slå til lyd for, at de nye tiltag udarbejdes med omhu og forståelse for at nye landskabelige indgreb, ikke kun skal favne hele byers og landskabers æstetiske grænse mod kysten, men også vægte den langsigtede og bæredygtige løsning meget højt. Her er tale om projekter, der langt overstiger en mere lokal skala eller interesse.

Det er derfor vigtigt, at hver by, kommune og region grundigt analyserer på den ene side sin landskabelige situation både rumligt og æstetisk, og på den anden side havets kræfter og naturens påvirkning. Disse stedsspecifikke analyser bør danne grundlag for udformningen af de klimatekniske løsninger. Der er brug for helheds løsninger, der tegner den nye store landskabsfortælling, også for de marine landskaber; løsninger der kombinerer planfaglige, videnskabelige, miljøtekniske og landskabsæstetiske hensyn, som kan skabe nye landskabelige kysttypologier, der kombinerer behovet for både beskyttelse, rekreation og identitet; løsninger, som arbejder *med* naturen og ikke *mod* den.

Af miljøkonsekvensrapporten for Kystbeskyttelse af Lønstrup fremgår det, at de valgte løsninger primært drejer sig om sandfodring udført med forskellige metoder. Samme løsning planlægges an-

vendt ved kystbeskyttelse af Skagen. Akademiraadet ser med bekymring på denne generiske fremgangsmetode.

Ifølge miljøkonsekvensrapporten vil påvirkning af havbundens liv og miljø være "ubetydelig". Akademiraadet stiller sig dog tvivlende overfor om havbunden også får den tid, der skal til for at regenerere sig selv. Det fremgår af rapporten, at dele af arbejdet med sandfodring gentages årligt eller med få års mellemrum. Af rapporten fremgår det, at de fleste organismegrupper skal bruge mellem 12-18 måneder for at være fuldt tilbage. Sammenholdt med de kumulative effekter, som man i rapporten ikke kan afvise vil forøge miljøpåvirkningerne, samt øget pres forårsaget af klimaforandringerne, er det tvivlsomt om denne måde at løse kystbeskyttelse ikke vil påvirke havmiljø og det marine landskab på sigt.

Miljøkonsekvensrapporten argumenterer for en tilgang til kystbeskyttelse, som kan synes lidt gammeldags. Alle, der har fulgt sandfordringerne langs Vestkysten gennem tiden, ved at denne metode repræsenterer et kapløb mod naturens kræfter, i et forsøg på at bevare forholdet mellem civilisation og landskab. Vi er nødt til at løfte de nødvendige og svære drøftelser om, hvilke og hvor store indgreb, der skal foretages, før man må acceptere, at naturen går sin gang og dermed må se landskabets naturlige tilbagetrækninger eller udvikle metoder, der arbejder med naturkræfterne.

Akademiraadet vil meget gerne være med til at diskutere vores tilgang til og syn på naturen og sætte fokus på tiltag, hvor de store helhedsløsninger er løsninger, hvor der tænkes med de dynamiske naturkræfter, som noget vi kan bruge aktivt, - i stedet for imod, hvor der kastes sand ind på en strand for så at skulle gentage det året efter igen og igen.... Eksempler fra udlandet viser løsninger, der kalder på samarbejder på tværs af fagligheder for at opnå innovative resultater.

Akademiraadet vil gerne henlede opmærksomheden på steder, hvor man står med lignende kystsikringsproblematikker, og hvordan dette løses. Helt specifikt kan det eksemplificeres i det hollandske projekt; "The Sand Engine". Et projekt, hvor varigheden af indgrebene er langsigtede og som et eksempel på at arbejde *med* naturen. Se vedhæftede bilag; *To Control Floods, The Dutch Turn to Nature for Inspiration - Yale E360*. Se evt. dette link <https://www.youtube.com/watch?v=m1H-58W7QDk>.

Akademiraadet anbefaler, at kystsikring ikke ses som et snævert teknisk spørgsmål, men som et altfavnende spørgsmål om, hvordan vi som mennesker møder naturen i de udfordringer, der kun bliver større de kommende år. Det er rådets anbefaling, at ethvert tiltag til kystbeskyttelse beror på en grundig egen-artsanalyse af det konkrete sted og de konkrete udfordringer og muligheder, fremfor generiske løsninger, og at der tænkes i langsigtede bæredygtige planer.

Med venlig hilsen
Akademiraadet

Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster virker til kunstens fremme og som statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål. Akademiraadet behandler henvendelser fra statslige myndigheder og kan på eget initiativ indhente oplysninger fra og fremsætte erklæringer over for statslige myndigheder og institutioner samt over for offentligheden. Akademiraadet står til rådighed som rådgiver i kunstneriske spørgsmål for kommunale myndigheder.